

UITSPRAAK 19 – 044

Rapenburg 70
Postbus 9500
2300 RA Leiden
T 071 527 81 18

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden
inzake het beroep van

[naam], appellant,
tegen
de Examencommissie van de Faculteit Geneeskunde, verweerder.

Procesverloop

Op 7 december 2018 heeft verweerder van de blokcoördinator Zorgstage een melding ontvangen wegens een jegens appellant gerezen verdenking van fraude bij de Zorgstage.

Bij besluit van 24 januari 2019 heeft verweerder aan appellant een drietal maatregelen opgelegd wegens in oktober 2018 gepleegde fraude bij de Zorgstage.

Bij brief van 27 februari 2019 heeft appellant tegen dit besluit administratief beroep ingesteld.

Verweerder heeft onderzocht of een minnelijke schikking mogelijk was. Op 18 maart 2019 heeft een gesprek tussen partijen plaatsgevonden. Er is geen minnelijke schikking bereikt.

Op 25 maart 2019 heeft verweerder een verweerschrift ingediend.

Het beroep is behandeld op 17 april 2019 tijdens een openbare zitting van een kamer uit het College. Appellant is ter zitting verschenen, samen met zijn vader, [naam]. Namens verweerder is verschenen [namen], en [naam] bij het LUMC.

Uitspraak
19-044

Blad 2/11

Overwegingen

1 – Feiten en omstandigheden

Sinds september 2018 volgt appellant de bacheloropleiding Geneeskunde.

Voor de lijn “Academische en Wetenschappelijke Vorming” in het curriculum Geneeskunde heeft appellant in oktober 2018 een zorgstage van twee weken (hierna te noemen: “de Zorgstage”) gedaan bij een verzorgingstehuis [naam] in Voorschoten, onderdeel van de [naam].

Op 7 december 2018 heeft de blokcoördinator Zorgstage bij verweerder melding gedaan van de verdenking van fraude door appellant bij de Zorgstage. Appellant wordt ervan verdacht alle studie-opdrachten, inclusief het eindbeoordelingsformulier in de Zorgstage Portfolio en de stage-overeenkomst zelf te hebben ondertekend, met gefingeerde handtekeningen.

Appellant is op 18 december 2018 opgeroepen voor een hoorcommissie van verweerder. Er heeft geen gesprek plaatsgevonden en afgesproken is dat appellant rechtskundige bijstand zou zoeken.

Bij brief van 6 januari 2019 heeft appellant erkend dat hij de Zorgstage Portfolio zelf heeft ingevuld en dat ook de stageovereenkomst door hem zelf is ondertekend.

Op 17 januari 2019 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen verweerder en appellant. Na afloop daarvan heeft verweerder aan appellant mondeling aangegeven dat hij voor een jaar geschorst zal worden (van 1 februari 2019 tot 1 februari 2020) en dat hij in die periode geen tentamens mag maken, maar wel onderwijs mag volgen.

Appellant heeft zich per 1 februari 2019 laten uitschrijven om een negatief bindend studieadvies te voorkomen.

2 – Het bestreden besluit

Verweerder heeft op 24 januari 2019 een drietal maatregelen aan appellant opgelegd wegens door hem gepleegde fraude bij de Zorgstage, te weten:

**Uitspraak
19-044**

Blad 3/11

- het ontnemen van het recht om gedurende de periode van 1 februari 2019 tot 1 februari 2020 tentamens of examens af te leggen;
- het behaalde resultaat voor de Zorgstage komt te vervallen;
- aanmelding van appellant bij de Commissie Professionaliteit.

Verweerder acht het zetten van handtekeningen en het zichzelf beoordelen bij een stage ernstige vergrijpen. Appellant had nog voldoende tijd en gelegenheid om het stageverslag door de verantwoordelijke medewerkers van [naam] te laten ondertekenen. Ook had hij hulp kunnen vragen aan de blokcoördinator, de docenten van de Zorgstage of het LUMC. De omstandigheid dat appellant zich tijdens de zorgstage ongemakkelijk voelde en dat hij eerstejaars is, ontslaat hem niet van de verplichtingen in het kader van de zorgstage. Tijdens de periode van schorsing mag appellant in september 2019 de zorgstage doen, en de daarbij behorende terugkomdagen.

Voor verweerder is verder van belang dat appellant zelf 14 handtekeningen op zijn portfolio heeft gezet uit naam van twee verschillende personen: één voor de opdrachten en één voor de eindbeoordeling. Daardoor kan niet meer worden beoordeeld of appellant de stage volledig heeft afgerond en ook niet met welk resultaat hij deze heeft afgerond. Ook de stageovereenkomst tussen het LUMC en [naam] is door appellant zelf ondertekend uit naam van een ander.

Tijdens een voorlichtingsbijeenkomst op 12 september 2018, voorafgaand aan de Zorgstage, is aan de studenten uitgelegd hoe de portfolio-opdrachten uitgevoerd moesten worden en dat deze moesten worden afgetekend. Appellant had daarom kunnen weten hoe de opdracht moest worden vervuld en hij had, op het moment dat hij daarbij problemen ondervond, bij de uitvoering daarvan hulp moeten zoeken.

Wat betreft de zwaarte van de opgelegde maatregelen heeft verweerder aangegeven dat recent twee studenten wegens gepleegd plagiaat bij de verslaglegging voor eerstejaarsstudenten in het kader van het blok AWV zijn bestraft met een uitsluiting van drie maanden. Gelet op de omvang en de aard van de gedragingen van appellant, juist in een studieonderdeel waar het leerdoel professioneel gedrag is, heeft verweerder dit beschouwd als een ernstiger vergrijp. In eerste instantie heeft verweerder zelfs beëindiging van de inschrijving voor de opleiding van appellant overwogen.

Uitspraak
19-044
Blad 4/11

Bij het opleggen van de maatregelen heeft verweerder tevens in aanmerking genomen dat appellant een uitgesteld bindend studieadvies kan aanvragen en dat hij zich met gebruikmaking van de 1 februari-regeling, tussentijds kan laten uitschrijven.

Het enige tentamen waaraan appellant gedurende de schorsing niet kan deelnemen, is het tentamen “Van Mens tot Cel”. Voor de Zorgstage heeft verweerder appellant ontheffing verleend en zijn tot dan toe behaalde resultaten (15 EC, inclusief de Zorgstage), blijven geldig.

3 – De gronden van het beroep

Appellant kan zich niet met het besluit verenigen, met name niet ten aanzien van de periode van uitsluiting van deelname aan de tentamens/examens.

Hij vindt de opgelegde straf onevenredig hoog en heeft tegen het besluit de volgende beroepsgronden aangevoerd:

- (1) de Zorgstage was erg onwennig en hij voelde zich bij [naam] ongemakkelijk;
- (2) de begeleiding door [naam] is niet optimaal geweest;
- (3) het is de eerste opleiding van appellant op universitair gebied en hij was net met de opleiding begonnen;
- (4) appellant was bezig om zijn nieuwe leven in te richten;
- (5) de periode van uitsluiting is onevenredig lang;
- (6) de uitsluiting heeft voor appellant consequenties voor het bindend studieadvies; daarmee heeft verweerder ten onrechte geen rekening gehouden;
- (7) ook heeft verweerder er geen rekening mee gehouden dat appellant op 6 januari 2019 al spijt heeft betuigd voor zijn onbezonnen daad.

4 – Relevante regelgeving

*Onderwijs- en Examenreglement Bacheloropleiding Geneeskunde 2018-2019
(hierna te noemen “OER”)*

4.5.1 Conform artikel 7.12b, derde lid, van de wet stelt de examencommissie regels vast over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden en over de maatregelen die zij in geval van fraude kan nemen.

Uitspraak
19-044
Blad 5/11

4.12.7 Ingeval de student een ordemaatregel is opgelegd wegens een onregelmatigheid, fraude of plagiaat, wordt geen predicaat verleend.

Regels en Richtlijnen van de Examencommissie van de Bachelor- en Masteropleiding Geneeskunde van 28 juni 2018 (hierna te noemen "R&R")

Artikel 1.2

In deze regeling wordt verstaan onder:

- fraude: elk handelen (waaronder begrepen het plegen van plagiaat), dat het op de juiste wijze vormen van een oordeel over de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt, wordt als fraude in de zin van artikel 7.12b WHW beschouwd. Hierin is ook begrepen het voornemen dan wel aanzetten tot dit handelen en het nalaten van een handeling.

Artikel 2.3.2

Onverminderd de wet en de daarop gebaseerde regelgeving heeft de Examencommissie voorts in ieder geval tot taak:

- (t) het nemen van maatregelen en het opleggen van sancties indien een student fraudeert;

Artikel 6.1

Onder fraude bij toetsing, bij aanvragen voor vrijstellingen en aanvragen van examens wordt in ieder geval verstaan ieder handelen of nalaten door of vanwege een student, waardoor het vormen van een juist oordeel van diens kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk voor de examinerator onmogelijk wordt gemaakt en/of het opzettelijk beïnvloeden van (onderdelen van) het examenproces met als doel het resultaat van het examen te beïnvloeden.

Hieronder valt bijvoorbeeld ander gedrag dat de Examencommissie op grond van de binnen de faculteit c.q. opleiding vastgestelde en gecommuniceerde regels als fraude aanmerkt.

Artikel 6.4.1

In geval van een onregelmatigheid, plagiaat of fraude bij een tentamen of praktische oefening kan de Examencommissie de examinerator, de student, surveillanten en anderen horen.

Artikel 6.4.2

De maatregelen die de Examencommissie kan opleggen zijn:

- het vervallen verklaren van de uitslag van het tentamen of als uitslag van het tentamen een 1 vaststellen;

Uitspraak
19-044
Blad 6/11

- het uitsluiten van het deelnemen aan het tentamen ten aanzien waarvan de onregelmatigheid of fraude is geconstateerd voor de duur van ten hoogste één jaar;
- het uitsluiten van het deelnemen aan één of meer andere tentamens voor de duur van ten hoogste één jaar;
- het uitsluiten van het deelnemen aan tentamens en examens van één of meer door de faculteit verzorgde opleidingen voor de duur van ten hoogste één jaar;
- en/of het uitsluiten van het deelnemen aan één of meer tentamens voor de duur van ten hoogste één jaar, en/of het uitsluiten van het deelnemen aan tentamens en examens van één of meer door de faculteit verzorgde opleidingen voor de duur van ten hoogste één jaar. Tentamens die in de periode van uitsluiting aan een andere faculteit of een andere instelling van hoger onderwijs met goed gevolg zijn afgelegd kunnen op generlei wijze deel uitmaken van het examen van de opleiding;
- de student aanmelden bij de Commissie Professionaliteit.

Artikel 6.4.3

Bij ernstige fraude kan, op voorstel van de Examencommissie, het College van Bestuur de inschrijving voor de opleiding van de betrokken student definitief beëindigen, gelet op artikel 7.42, derde lid van de wet.

5 – De overwegingen ten aanzien van het geschil

Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (hierna: “WHW”) te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.

Appellant heeft de fraude bij de Zorgstage in oktober 2018 erkend; het administratief beroep betreft uitsluitend de sanctie die verweerder hem hiervoor heeft opgelegd. Volgens appellant heeft verweerder bij het opleggen van de maatregelen onvoldoende rekening gehouden met zijn persoonlijke omstandigheden.

Het opleggen van een maatregel in de zin van artikel 7.12b, tweede lid, van de WHW moet worden aangemerkt als een strafmaatregel, die door het College zonder terughoudendheid wordt getoetst.

Voor de aanvang van de stage had appellant kunnen en moeten weten dat hij de stageopdrachten moest laten aftekenen en dat de opdrachten die hij tijdens de Zorgstage heeft uitgevoerd, door de stagebegeleider moesten worden beoordeeld.

Uitspraak
19-044
Blad 7/11

Dit is bij de voorlichting over de Zorgstage op 12 september 2018 aan de orde is gekomen en ook in het blokboek Zorgstage vermeld. Maar ook als dat niet het geval zou zijn geweest, had appellant in redelijkheid niet kunnen aannemen dat het aanvaardbaar zou zijn dat hij de stageopdrachten zelf aftekende en dat hij de door hem uitgevoerde opdrachten zelf beoordeelde. Appellant diende er daarom zelf voor te zorgen dat de portfolio werd ingevuld en dat de stageopdrachten door de daartoe aangewezen medewerkers van [naam] werden afgetekend en dat de opdrachten die hij tijdens de Zorgstage heeft uitgevoerd, door de stagebegeleider werden beoordeeld. Op het moment dat hij daarbij problemen ondervond, had het op zijn weg gelegen hulp te vragen, bij medewerkers van [naam], de blokcoördinator Zorgstage of in het uiterste geval (de voorzitter van) de Examencommissie.

Appellant heeft niets van dit alles gedaan, maar in plaats daarvan zelf de stageopdrachten afgetekend, zelf de beoordelingen van de door hem verrichte opdrachten ingevuld en ondertekend en zelf de stageovereenkomst ingevuld en ondertekend. Hij heeft er daarbij voor gezorgd niet steeds dezelfde naam en handtekening te gebruiken, maar de naam en gefingeerde handtekening te gebruiken van de medewerker van [naam] die het had moeten doen. Dit is een zeer ernstige en bewuste vorm van fraude. Niet alleen in academische zin, het opmaken van je eigen beoordeling, maar mogelijk ook in strafrechtelijke zin. Appellant kan van geluk spreken dat verweerder en [naam] er vanaf hebben gezien tegen hem aangifte te doen. Deze vorm van fraude tast niet alleen de vertrouwensband aan die vereist is tussen docenten en de Examencommissie, enerzijds, en individuele studenten, anderzijds, maar in potentie ook het vertrouwen in de medische stand in het algemeen. De vraag dringt zich immers op of appellant als hij later arts is er wellicht ook geen been in ziet te frauderen met handtekeningen van collega's om bijvoorbeeld eigen falen af te dekken.

De omstandigheid dat appellant ten tijde van de Zorgstage pas net met de bacheloropleiding Geneeskunde begonnen was en daarbij druk was om zijn nieuwe leven in te richten, onder andere met het hospiteren, vormt naar het oordeel van het College geen enkele rechtvaardiging voor de handelingen die hij heeft verricht. Alle eerstejaarsstudenten verkeren in dezelfde omstandigheden als waarin appellant in oktober 2018 verkeerde.

Ook de omstandigheid dat appellant onwennig was bij de uitvoering van de activiteiten die hij in het kader van de Zorgstage diende te verrichten, en dat hij problemen ondervond in de omgang met zijn stagebegeleiders en het verplegend personeel in de zorginstelling en onvoldoende begeleiding van hen heeft

Uitspraak
19-044
Blad 8/11

gekregen, rechtvaardigt zijn gedrag niet. Appellant had hiervoor, zoals gezegd, hulp moeten vragen bij bijvoorbeeld de blokcoördinator. Verder is niet komen vast te staan dat appellant onder tijdsdruk stond bij de inlevering van de portfolio. Ook al dit wel het geval zou zijn geweest, was het frauderen met handtekeningen niet de oplossing geweest; appellant had zich in dat geval tot de blokcoördinator of studieadviseur moeten wenden om te bezien of een andere oplossing mogelijk is.

Het College kan zich niet aan de indruk onttrekken dat appellant dacht de makkelijkste weg te kiezen door het portfolio zelf in te vullen om discussies daarover met zijn stagebegeleiders uit de weg te gaan, zowel over de inhoudelijke beoordeling van de stageopdrachten, als over de omstandigheid dat appellant de opdrachten niet meteen heeft laten aftekenen, nadat hij deze had uitgevoerd. Wellicht met de gedachte dat het toch niemand opvalt.

Bovendien heeft appellant ook zelf de stageovereenkomst met [naam] ondertekend, en pas naderhand ingeleverd. Het College acht het overigens onbegrijpelijk dat dit (het naderhand inleveren) mogelijk is, mede in het kader van de wettelijke aansprakelijkheid tijdens de Zorgstage. In onderdeel 2.5. van het blokboek Zorgstage is aangegeven dat de stageovereenkomst dient te worden meegenomen naar de zorginstelling. Het College wil verweerder meegeven dat in het vervolg er beter op moet worden toegezien dat die stageovereenkomst ook tijdig, dat wil zeggen voordat met de Zorgstage wordt begonnen of uiterlijk op de eerste stagedag, door de zorginstelling wordt ondertekend.

Met verweerder is het College van oordeel dat de door appellant gepleegde fraude een ernstig vergrijp is, dat behoort te worden bestraft; een zogenoemd vermanend 'foei' heeft verweerder in dit geval, hoewel het het eerste vergrijp van appellant was, terecht niet afdoende gedacht. Het enkel ongeldig verklaren van de Zorgstage, met als gevolg dat appellant alleen die stage opnieuw moet doen, evenmin. Dat appellant spijt heeft betuigd van zijn handelen, maakt dit niet anders. Daarvoor zijn de gedragingen die hem worden verweten te ernstig.

Gelet op de aard en ernst van de gedragingen van appellant is alleen een uitsluiting van het doen van tentamens/examens een passende sanctie. Inherent aan elke uitsluiting in het eerste jaar van een bacheloropleiding is dat het gevolgen kan hebben voor het bindend studieadvies. Uit de stukken blijkt dat verweerder zich daarvan ook terdege bewust was. Verweerder heeft appellant namelijk uitdrukkelijk gewezen op de zogenoemde

Uitspraak
19-044
Blad 9/11

1-februari-regeling. Op grond van deze regeling wordt aan een student die zich vóór 1 februari van het desbetreffende studiejaar uitschrijft, geen bindend studieadvies gegeven. Appellant heeft van die regeling gebruik gemaakt.

Wat betreft de duur van de uitsluiting overweegt het College dat onder de gegeven omstandigheden uitsluiting voor de duur van één jaar, de maximale uitsluitingsduur die verweerder ingeval van fraude kan opleggen, niet op zijn plaats is. Voor het College is hierbij van belang dat dit de eerste keer is dat appellant in de negatieve belangstelling van de Examencommissie is komen te staan. Opleggen van de zwaarste sanctie ontnemt verweerder verder de mogelijkheid te escaleren als appellant zich in de toekomst schuldig zou maken aan een veel lichtere vorm van fraude, plagiaat of een andere onregelmatigheid. De enige zwaardere sanctie die dan nog rest, zou definitieve verwijdering van de opleiding zijn. Het College acht dit niet wenselijk. Zeker wat dit laatste betreft kan er niet aan worden voorbij gezien dat, hoe laakbaar het gedrag van appellant ook is geweest, het een jongvolwassene betreft, die de kans moet hebben van zijn fouten te leren.

Naar het College heeft begrepen, zal op 8 november 2019 toets 1 van het tentamen “Van Mens tot Cel” plaatsvinden en op 29 november 2019 toets 2. Op 3 januari 2020 zal het hertentamen “Van Mens tot Cel” plaatsvinden, het laatste vak dat in het eerste trimester wordt aangeboden dat appellant nog moet afronden. Gelet op wat hiervoor is overwogen, acht het College een uitsluiting van deelname aan tentamens en examens van 11 maanden passend en evenredig. Hierdoor zal appellant in staat zijn om op 3 januari 2020 deel te nemen aan het reguliere hertentamen voor het vak “Van Mens tot Cel”. Een kortere uitsluiting, zodat appellant ook kan deelnemen aan toets 1 en 2 van het tentamen acht het College niet passend. Dat zou er immers toe leiden dat appellant zich vanaf 1 september 2019 tot de tentamendata, met uitzondering van de periode dat hij Zorgstage loopt, kan wijden aan de voorbereiding op dat tentamen en vervolgens twee kansen heeft om dat tentamen te halen. Gegeven dat hij de in dit studiejaar behaalde resultaten 'meeneemt' naar het studiejaar 2019-2020 zou daarmee de drempel voor het bindend studieadvies te laag komen te liggen.

Bij het vorenstaande heeft het College mede in aanmerking genomen dat verweerder ervan af heeft gezien de uitsluiting ook betrekking te laten hebben op de zorgstage. Dat betekent dat appellant ondanks zijn uitsluiting niet alleen kan deelnemen aan de zorgstage, maar die ook kan afronden.

**Uitspraak
19-044**
Blad 10/11

Het College merkt op dat appellant het probleem dat hij ondervond bij de ondertekening van de portfolio en de stageovereenkomst zelf heeft willen oplossen, en daarbij geen hulp heeft gezocht bij de daarvoor aangewezen personen. Hij heeft dit in eerste instantie zelfs niet tegen zijn ouders gezegd en heeft aangegeven dat hij bang was om te falen en daardoor meende dit zelf op te moeten lossen. Bij de beoordeling van het beroep speelt voor het College een grote rol dat moet worden voorkomen dat appellant in de toekomst een dergelijke fout nog eens maakt en dat hij zich dus daadwerkelijk bewust moet zijn van de onjuistheid van zijn handelen.

De op te leggen uitsluiting en het ongeldig verklaren van de Zorgstage dienen ertoe om appellant de onjuistheid van zijn handelen te laten inzien én te laten voelen. De aanmelding bij de Commissie Professionaliteit heeft tot doel te voorkomen dat appellant in de toekomst een dergelijke fout nog eens maakt. Appellant zal daarbij geholpen worden om zijn onjuiste handelwijze in te zien en hoe hij de problemen, die hij heeft ondervonden en die hem tot de gewraakte handelingen hebben geleid, in het vervolg kan ondervangen. Ter zitting is namens verweerder aangegeven dat appellant wellicht op dit moment al kan starten bij een begeleidingstraject door de Commissie Professionaliteit. Het College acht het raadzaam als snel met het begeleidingstraject wordt gestart. Niet alleen kan appellant dan gedurende het resterende deel van het studiejaar 2018-2019, waarin hij door zijn uitschrijving niet deel kan nemen aan het onderwijs, de focus op dat begeleidingstraject richten. Maar ter zitting heeft appellant ook te kennen gegeven zelf professionele hulp te hebben gezocht voor zijn problemen. Mogelijk kan een combinatie van beide trajecten in zijn voordeel werken. Het College geeft verweerder in overweging er bij de Commissie Professionaliteit op aan te dringen het begeleidingstraject de tijd te gunnen die het nodig heeft. Zoals hiervoor is opgemerkt, heeft appellant zich weliswaar schuldig gemaakt aan ernstig laakbaar handelen, maar hij heeft recht op een tweede kans. Om die kans tot een succes te maken, heeft hij de steun en vertrouwen van de Commissie Professionaliteit en verweerder nodig.

Conclusie

Uit het voorgaande volgt dat verweerder aan appellant terecht een drietal maatregelen heeft opgelegd wegens de door hem gepleegde fraude bij de Zorgstage, met dien verstande dat de periode van uitsluiting van deelname aan tentamens/examens zal worden gesteld op 11 maanden, te weten van 1 februari 2019 tot 1 januari 2020. Voor het overige blijft het bestreden besluit in stand.

**Uitspraak
19-044**

Blad 11/11

De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

- I. verklaart het beroep gegrond;
- II. vernietigt het besluit van 24 januari 2019, voor zover appellant daarbij het recht is ontnomen om gedurende één jaar (van 1 februari 2019 tot 1 februari 2020) tentamens of examens binnen de bacheloropleiding Geneeskunde af te leggen;
- III. ontneemt appellant gedurende een periode van 11 maanden (van 1 februari 2019 tot 1 januari 2020) het recht om tentamens of examens af te leggen binnen de bacheloropleiding Geneeskunde, met uitzondering van de Zorgstage.

Aldus vastgesteld door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mr. O. van Loon, (voorzitter), dr. A.M. Rademaker, dr. K. Beerden, Y.D.R. Mandel en M. Heezen, (leden), in tegenwoordigheid van de secretaris van het College, mr. I.L. Schretlen.

O. van Loon,
voorzitter

I.L. Schretlen,
secretaris

Voor eensluidend afschrift,

Verzonden op: